

Eszterházy Károly Főiskola

Anglisztika Tanszék

**A MEGÉRTÉS ÉS FORDÍTÁS VISZONYA,
SZEREPE AZ OKTATÁSBAN**

MOTTÓ ÉS MELLÉKLETEK

Konzulens:

Dr. Vermes Albert

tszv. egyetemi docens

Írta:

Katona József Álmos

Angoltanár-magyartanár MA

EGER

2014

TARTALOMJEGYZÉK

Mottó	3
Mellékletek.....	4
<i>1. számú melléklet</i>	<i>4</i>
<i>2. számú melléklet</i>	<i>5</i>
<i>3. számú melléklet</i>	<i>8</i>

Mottó

*„Férfiúró! szólj nékem, Múza, ki sokfele bolygott
[...] sok nép városait s eszejárását kitanulta.”*

Homérosz: Odüsszeia (részlet az invocatióból)

Mellékletek

1. számú melléklet

William Butler Yeats

A Coat

I made my song a coat
Covered with embroideries
Out of old mythologies
From heel to throat;
But the fools caught it,
Wore it in the world's eyes
As though they'd wrought it.
Song, let them take it,
For there's more enterprise
In walking naked.

William Butler Yeats

Egy köntös

Dalomra egy köntöst szabtam,
Melyet ősi mondák fonalával,
Hímes, finom fonatával
Végig betakartam.
De a balgák elragadták,
S vitték göggel az utcán,
Mint akik maguk varrták.
Dalom, hagyd, hogy az övük legyen,
Hisz nagyobb érdem igazán
Így sétálni, meztelen.

(Katona József Álmos fordítása)

2. számú melléklet

KÉRDŐÍV A FORDÍTÁS HASZNÁLATÁRÓL AZ OKTATÁSBAN – DIÁKOKNAK

Az alábbi kérdőívvel a diákok fordítással szembeni hozzáállását kívánom vizsgálni. Kérlek, válaszaiddal, illetve pár helyen karikázással segítsd munkám!

Iskola, osztály:

Tanult nyelv(ek):

Mióta tanulsz a fent említett nyelv(ek)et?:

1. Hogyan határoznád meg a fordítás fogalmát röviden, tömören? Mi is az a fordítás?

2. Szerinted miben áll a fordítás jelentősége? Miért van rá nagy szükség manapság?

3. Szerinted szükség van az órákon fordítási feladatokra, avagy sem? Hidegen hagy?
Miért?

szükség van

hidegen hagy

nincs szükség

4. Szerinted milyen gyakran kellene használnotok fordítási feladatokat a nyelvórákon?
(Értékelj az alábbi skálán!) Mi ennek az oka?

1=soha

2=néha

3=általában

4=gyakran

5=(szinte) mindig

5. Milyen jellegű fordítási feladatoknak kellene lennie a nyelvórákon? Miért?

idegen nyelvről anyanyelvre

anyanyelvről idegen nyelvre

mindkettő

6. Van, hogy úgy érzed, hogy feleslegesen fordítottok egy szöveget? Mi ennek az oka, ha igen?

értem a szöveg minden szavát

értem a szöveg lényegét

a szöveg nem érdekes

7. Mi lenne a véleményed arról, ha ezentúl a szövegértés, hallás, olvasás és beszéd mellett a fordítás is megjelenne egy ötödik feladatkörként, kompetenciaként, mellyel külön foglalkoznátok egyes nyelvórákon? Miért?

jó lenne

nem lenne jó

semleges vagyok

8. Szerinted jó ötlet az, hogy a számonkérések; dolgozatok, feleletek, nyelvvizsgák stb. olykor tartalmaznak fordítási feladatokat? Miért?

9. Olvasnál idegen nyelvű irodalmat (akár rövidítve, egyszerűsítve), ha lehetőség adódna rá? Miért?

10. Milyen formában olvasnál ilyen műveket? Miért?

képregényesített mű

filmváltozat idegen nyelvű felirattal

rövidített, egyszerűsített mű

eredeti mű

11. Próbálnál általános szövegek mellett irodalmi jellegű szövegrészleteket is fordítani, ha majd legalább haladó nyelvtudással rendelkezel (vagy már rendelkezel)? Jobban érdekelnének, mint az egyszerű fordítási feladatok?

12. Szerinted mitől lesz jó fordító valaki, mi kell ahhoz, hogy valaki jól tudjon fordítani?

13. Egy külföldi szeretne egy üzletben kérdezni valamit. Az eladó nem beszél semmilyen idegen nyelvet, de te beszéled a külföldi nyelvét. Segítenél nekik? Melyik jelentene nagyobb problémát? Miért és mennyire lenne nehéz ez a feladat?

magyarról fordítani

idegen nyelvről fordítani

egyforma nehézségű

Köszönöm, hogy kitöltötte a kérdőívet!

3. számú melléklet

KÉRDŐÍV A FORDÍTÁS HASZNÁLATÁRÓL AZ OKTATÁSBAN – TANÁROKNAK

Az alábbi kérdőívvel a nyelvtanárok fordítással szembeni attitűdjét kívánom felmérni. Kérem, válaszaival, illetve pár helyen karikázással segítse munkám!

Korábban tanított nyelvek:

Jelenleg tanított nyelvek:

Végzés éve az egyes nyelvszak(ok)on:

1. Ön mint nyelvtanár hogyan határozná meg a fordítás fogalmát röviden, tömören?

2. Ön szerint miben áll a fordítás jelentősége? Miért van rá nagy szükség manapság?

3. Inkább ellenzi, támogatja vagy semleges magával a fordítás használatával szemben az oktatásban? Miért?

ellenzem

semleges vagyok

támogatom

4. Milyen gyakran használ fordítási feladatokat a nyelvórákon? (Értékelje az alábbi skálán!) Mi ennek az oka?

1=soha

2=néha

3=általában

4=gyakran

5=(szinte) mindig

5. Milyen jellegű fordítási feladatokat használ a fordítás irányának szempontjából? Mi ennek az oka?

idegen nyelvről anyanyelvre

anyanyelvről idegen nyelvre

mindkettő

6. Milyen terjedelmű fordítási feladatokat használ és melyiket milyen célból?

szavak, kifejezések fordítása

mondatok fordítása

szövegek fordítása

7. Páran azt állítják, hogy a fordítást a szövegértés, hallás utáni értés, írás és beszéd mellett egy ötödik kompetenciaként kellene tanítani, fejleszteni, mivel egészen egyedi folyamatról van szó. Ön ezzel:

egyetért

nem ért egyet

részben egyetért

Miért?

8. Ön szerint a fordítás használható-e mint mérési eszköz (dolgozatok, nyelvvizsgák)? Miért? Mi mérhető vele? Készítik erre a diákokat?

9. Fontosnak tartja-e az irodalmi (jellegű) művek eredeti nyelven való megismerését, amikor csak lehetséges?

10. Milyen formáit támogatná ennek? Miért?

képregényesített mű

filmváltozat idegen nyelvű felirattal

rövidített, egyszerűsített mű

eredeti mű

11. Próbálna-e általános szövegek mellett irodalmi jellegű szövegrészleteket is fordíttatni a legalább haladó nyelvtudással rendelkező diákokkal? Látná-e ennek értelmét? Miért?

12. Milyen műnemű műveket, pontosabban műrészleteket fordíttatna? Miért?

versrészletek

drámarészletek

regényrészletek

13. Van olyan egyéni, rendhagyó fordítási feladata, gyakorlata, amely Ön szerint hasznos és más tanároknak is javasolná a használatát? Melyik ez és miért javasolja?

Köszönöm, hogy kitöltötte a kérdőívet!